

نقش گسل کره بس بر نفتگیرهای تاقدیسی منطقه قیر

محمودی سیوند، سیامک ۱ - پور کرمانی، محسن ۲ - احمد نیا، عبدالحسین ۳

۱- مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد جهرم

۲- استاد دانشگاه شهید بهشتی

۳- رئیس مطالعات سطح الارضی بخش اکتشاف شرکت ملی نفت ایران

E-mail: Sivand57@yahoo.com

چکیده

منطقه قیر در حد جنوبی ناحیه برشی سبزپوشان قرار دارد و گسل امتداد لغز کره بس از غرب این منطقه می گذرد. عملکرد راستگرد گسل کره بس و آرایش محورهای تاقدیس هابه صورت پوششی راست بر، بیانگر سیستم برشی راستگرد حاکم در منطقه می باشد. مطالعه شکستگی ها در تاقدیس نره ضمن تایید این سیستم برشی، محور کوتاه شدگی بیضی واتنش را در امتداد $N20$ و محور طویل شدگی آن در امتداد $N110$ نشان می دهد. چرخش انتهایی گسل کره بس و ایجاد گسلهای شاخه ایی معکوس انتهایی به صورت مد فون و رخنمون، افراستگی، خمیدگی و فشردگی بیشتر چین های منطقه را باعث شده است که خود علت از بین رفتن و کاهش مخازن هیدروکربوری و کاهش فشار مخزن در تاقدیس ها در افق های مختلف می باشد و به نظر می رسد حفاری های اکتشافی در این ناحیه بواسطه گسلهای معکوس مدفون - انشعابی از گسل کره بس - موفقیت آمیز و اقتصادی نخواهد بود، همچنانکه در تاقدیس بند وبست ناموفق بوده است. وجود گسلها در هسته تاقدیس ها باعث فرار مواد هیدروکربوری در نفتگیرها می شود و بروز چشمه های آبگرم و گوگردی در تاقدیس های بند و بست، چنگال و نره نشانگرشکسته شدن نفتگیرهای موجود در این تاقدیس ها می باشد. لذا حفاری در تاقدیس های سورمه، کلاغ، لار، افزر، کرد شیخ، نره، قل قل، چنگال و پلنگ به علت این گسلهای معکوس مدفون انشعابی توصیه نمی شود. لازم به ذکر است فعالیت های این گسل های مدفون با توجه به افزایش فعالیت های لرزه ایی منطقه با ساز و کار معکوس تایید شده است.

واژه های کلیدی: ناحیه سبز پوشان، گسل کره بس، تاقدیس نره، نفتگیرهای تاقدیسی

مقدمه

نفتگیرهای تاقدیسی زاگرس در صد سال اخیر بواسطه ذخایر هیدروکربوری اقتصادی بسیار مورد توجه بوده است و عدم اکتشاف نفتگیرهای گسلی، چینه ای و دیابیریک در این زون، بر اهمیت مطالعات تاقدیس های زاگرس افزوده است. طول تاقدیس های زاگرس بین ۶ تا ۲۰۰ کیلومتر و پهنای آنها بین ۳ تا ۳۰ کیلومتر می باشد و نسبت پهنای به درازای آنها بین ۱:۲ تا ۱:۲۰ است. امتداد کلی محور اکثر تاقدیس